

Zżycia stolicy wybrzeża polskiego Kartka z dziejów odniemczenia Pomorza.

(Od naszego korespondenta.)

Puck, 13 maja.

Puck, uchodzący powszechnie za stolicę wybrzeża polskiego był przed wojną małą nieznaną miejsciną, prowadzącą senny żywot bez najmniejszych widoków rozwoju na przyszłość. W oczach Niemców, którzy jeździli do różnych swoich „kurtortów” nad Morzem Północnym, a w najlepszym razie przebywali, w Sopotach i w Kranzu pod Królewcem, Puck był takim samym „kopciuszkiem”, jak i świetnie rozwijająca się dzisiaj Gdynia.

Pod opiekunictwem skrzydłami Rzeczypospolitej Puck nabrał dopiero trochę splendoru i znaczenia i z każdym dniem staje się coraz więcej znaną miejscowością nadmorską w Polsce.

Puck licząc dzisiaj blisko 5000 mieszkańców, wyrzucił się już dawno pokostu pruskiego i jest dzisiaj bez mała czysto polskim miastem. Niemców pozostało w Pucku obecnie najwyżej 15 procent, reszta drogą opcji dawno już powróciła do „Vaterlandu”. Procent Niemców w powiecie jest jeszcze mniejszy, o czym świadczy wymownie skład członków puckiego Sejmiku Powiatowego. Nielicznie pozostali Niemcy nauczyli się już po większej części języka polskiego i władają nim wystarczająco. Wyjątek stanowią tylko t. zw. Niemcy holenderscy.

Jest to fakt niezmiernie pocieszający. Zważywszy, że umocowany silnie na wybrzeżu, jak i na całym Pomorzu żywił polski, jest najlepszym pancernem na zachcianki niemieckie w przyszłości w kierunku rewizji Traktatu Wersalskiego odnośnie do naszej dzielnicy nadmorskiej. Masowy przyjazd co roku letników i turystów do Pucka i okolic, przyczyni się niewątpliwie do tego, że i te ostatecznie resztki ludności niemieckiej rozpląną się wkrótce zupełnie w przyniatająco silnym elemencie polskim.

Mówiąc o rozwoju Pucka, zaznaczyć należy, iż jest on na najlepszej drodze. Miasto gospodarzy się wzorowo, finanse posiada uporządkowane, a nawet rozporządza pieniędzmi na roboty bieżące. Najpilniejsze z tych robót publicznych to budowa nowych ulic, przebrukowanie starych i naprawa chodników. Kwestja bezrobotnych w Pucku o tyle jest mniej groźna niż w innych miastach Polski, że wzmicie, kiedy brak jest miejskich robót, pozostający bez pracy polują w przereblach na węgorki; zarabiając w ten sposób na utrzymanie.

Miasto Puck posiada już własną elektrownię, szereg własnych domów, w których mieszczą się urzędy, dwa budynki szkolne, przytułek dla ubogich, dwie kamienice czynszowe, strażnicę pożarną, w najbliższym czasie gotowa będzie i rzeźnia miejska.

Smutną stroną miasta jest brak wystarczającej ilości hotelów, pensjonatów i wogóle wolnych pomieszczeń. W pełni sezonu letnicy, a zwłaszcza turyści nocować muszą w nieodpowiednich ubikacjach, albowiem wszystkie pokoje i łóżka są wtedy kompletnie zajęte.

Urządzenia kąpielowe w Pucku i w okolicach także nie stoją na wyżynie europejskich wymagań. Potrzeba jeszcze łaźni, domów kuracyjnych, promenad nadmorskich, chodników spacerowych i t. d.

Inna rzecz, że w kilkulatach tego wszystkiego zbudować nie można, tembardziej, że zacząć musimy od początku, albowiem Niemcy nam w tej dziedzinie nie pozostawili. Polska umacnia się gospodarczo coraz więcej, zachodnie kapitały poczynają już płynąć szeroką strugą do naszego kraju i niedługo już być może znajdą się potrzebne fundusze na budowę wielkich ośrodków lotniskowych i kąpielowych nad polskim morzem.

Pocieszającym objawem w tym kierunku jest fakt, że poczynają już zjawiać się powoli kapitały prywatne na cele rozbudowy wybrzeża. Potrzeba jeszcze aby i państwo pospieszyło w tym wypadku z pomocą, co jest o tyle wskazane, że tym sposobem utrwalili się na zawsze polskie wpływy nad brzegami własnego morza.

Miasto Puck ma więc wielką przyszłość przed sobą. Kiedy Gdynia będzie już ukończonym miastem portowym, część jej przyszłego życia handlowego udzieli się i Puckowi, który pod skrzydłami Orła Białego stanie się wtedy drugą ostoją handlową na wybrzeżu Morza Polskiego.

Zast.

Ku uwadze obywatelom zamieszkałym przy szlaku kolejowym „Melno - Chelmża“

(Korespondencja własna)

Płużnica dnia 22.V. 28.

Po wielkich trudach i zabiegach została uruchomiona linja kolejowa tak, że od 15 maja b. r. kursuje ona codziennie, i to przez jeden rok, gdyż władze kolejowe chcą się przekonać o frekwencji podróży. Gdyby frekwencja podróży była zbyt słaba, natenczas pociągi na tej linii chodziłyby trzy razy tygodniowo.

Pociąg idący rano z Grudziądza do Radzyna, winien wyjechać o godzinę wcześniej, a to z tego powodu, żeby podróży jadących z Radzyna do Torunia przez Płużnicę, zabrać mógł do Chelmży za przesiadaniem w Płużnicy. Równocześnie zabrałby dzieci uczęszczające do szkół w Grudziądzu. Tak samo: pociąg zdąża-

jący po południu do Radzyna, winien dochodzić aż do Płużnicy, aby stąd mógł zabrać gości jadących z Torunia i Chelmży do Radzyna i dalej: Dlatego trzeba pociąg po południowy przedłużyć jazdę o trzy stacje.

Myszę, że przedłużenie jazdy o trzy stacje nie sprawiałoby większych trudności. Koszta jazdy napewno by się koleji opłaciły, bowiem frekwencja byłaby z pewnością o wiele większa a co lepsze, ludzie mieliby daleko idące udogodnienie. Dyrekcji Koleji zwracam się przeto o rozpatrzenie naszych małych lecz cennych dla nas uwag.

Obywatel z Płużnicy.

Ponura tragedia rodzinna!

Mąż zabija żonę w dniu jej imienin.

Kalisz 20. V. Przy ulicy Skarszewskiej w Kaliszu, rozegrał się ponury dramat rodzinny. Będący od dłuższego czasu bez pracy Stefan Piotrowski z zawodu zecer, żył w niezgodzie ze swoją żoną. Dnia krytycznego o godz. 2-iej min 15 przyszło w ogrodzie pomiędzy małżeństwem do zawziętej sprzeczki o ogród, w którym wyżej wspomniany Piotrowski całą wiosnę pracował. W pewnej chwili Piotrowski, niepanując nad swymi nerwami, wyciągnął z kieszeni rewolwer i strzelił czterokrotnie do swej małżonki, kładąc ją na miejscu trupem. Na pomoc żonie Piotro-

wskiego pospieszyła znajdująca się w tymże ogrodzie, Kazimiera Pytasz i osłaniając ranioną dostała dwa postrzały: jeden — lekkie drażnienie w głowę, drugi — w rękę. Piotrowski po dokonaniu zabójstwa próbował zbiec, jednak mu się nie udało gdyż go dogoniła policja. Zwłoki zabitej s. p. Zofji Piotrowskiej lat (był to właśnie dzień jej imienin) zostały, aż do zjechania się na miejsce wypadku komisji sądowno-śledczej, pozostawione w ogrodzie. Stefan Piotrowski został aresztowany.

Aresztowanie Szpiega w Równem.

Wyrzawa 19. V. W Równem aresztowano r. syjskiego artystę Runicza, który był szpiegiem na wielką skalę. Władze polskie zbadały, iż Runicz jako szefczerezwyczajki w Odesie podpisał 165 wyroków śmierci na Polaków. Stwierdzono również, że Runicz uprawiał szpie-

gostwo już w czasie wojny światowej. Przy aresztowaniu Runicza znaleziono paszport obywatela serbskiego. W jaki sposób zdołał posiadać paszport ustali śledztwo. W Rosji aresztowanie Runicza wywołało ogromne wrażenie.

Nowe karabiny.

Z Rzymu donoszą że piechota włoska otrzymała zamiast karabinów zwykłych specjalne karabiny, które automatycznie wyrzucają szereg

małych bomb. Karabin taki naładowany jest 12 bombami. Karabiny te trafiają do celu na odległość 200 mtr.

ŻEBRAK NA TRONIE.

POWIEŚĆ PODŁUG KRONIK ANGIELSKICH.

Opowiedział Stefan Kowalski.

(Ciąg dalszy).

— Cóż powiesz mi, Edwardzie, mój synu — pytał — chciałeś zażartować z twego kochającego ojca.

— Tyś królem — wyjąknął — kara mnie więc nie minie.

Wyrazy Toma śmiertelnym ciosem uderzyły króla. Spojrzał po otaczających dworzanach, a zatrzymawszy wzrok na chłopcu, mówił ze smutkiem:

— Sądziłem, że rozpuszczone o tobie wieści są kłamliwe, niestety spostrzegam teraz prawdę!

— Zbliż się ku ojcu! — szepnął ktoś do chłopca.

Tom drżący, jak listek, zbliżał się z niekłamana trwogą do króla.

— Poznajesz mnie, synu? — pytał monarcha, — odpowiadaj na Boga, nie dręcz mego serca.

— Poznaję — szepnął Tom — tyś pan mój i król. Niech ci Bóg dozwoli panować jak najdłużej!

— Dobrze i poczciwie odpowiedziałeś — odrzekł król. — Uspokój się, nie drzyj tak! Nikt ci krzywdy nie wyrządzi. Poznałeś siebie, nieprawdaż, przypominałeś sobie teraz, żeś jest księciem?

— Niestety, nie, Wasza Królewska Mość, — odrzekł Tom — kłamać nie mogę, lecz wyznam prawdę, jak mi sumienie nakazuje. Jestem synem żebraka. Pragnę żyć, a nie umierać. Ulituj się nademną.

— Dlaczego miałbyś umierać? — pytał król do brotliwie. — Uspokój się, książę. Nikt prócz mnie niema do ciebie prawa.

Tom padł na kolana.

— Niech ci Bóg wynagrodzi, królu, za te słowa

świecący! — zawołał Tom rozpromieniony, a po

chwili, zwracając się do dworzan, zawołał: — Słyszycie, ja nie umrę, ale żyć będę. Sam król mi to powiedział!

Na te słowa z orszaku nikt się nie poruszył, nikt nie odrzekł słowa. W milczeniu niemem pochyłono głowy.

— A teraz, czy wolno mi wyjść? — pytał Tom króla.

— Wyjść możesz, dokąd jednak zamierzasz?

Tom spuścił głowę, mówiąc z cicha:

— Sądziłem, że będę mógł pójść gdzie mi się podoba; chciałbym powrócić do tej lepianki, gdzie się urodził, wyrósł i wychował. Tam mieszka matka moja i siostry moje, tam miejsce moje.

Król milczał pogrążony w zadumie.

— Bardzo jest możliwym — rzekł król po chwili — iż obłąkanie jego opiera się tylko na tym punkcie, iż jest przekonany, jakoby nie był księciem, zresztą umysł jego jest zdrow. Ha, przekonamy się o tem.

Tu król zagadnął Toma po łacinie, na co Tom odpowiedział, lubo niedokładnie.

— Z odpowiedzi księcia wnioskuję, że rozum jego nie jest chory. Jak sądzisz, doktorze? — zapytał, zwracając się do dworskiego lekarza.

— I ja tak sądzę — rzekł doktor.

— A teraz — ciągnął dalej król — zapytam go o coś w innych języku.

Tu zagadnął Toma po francusku. Tom milczał.

— Niechaj mi wybaczy Wasza Królewska Mość, nie znam tego języka.

Król ze smutkiem padł na poduszki. Dworzanie chcieli pospieszyć mu z pomocą, powstrzymał ich jednak ruchem ręki.

— Nic, nic, to przejdzie — zawołał. — Przed chwilą w istocie byłem bliski omdlenia. Pójdź synu, niech twą chorą głowę przytulę do piersi ojcowskiej. Nie lękaj się. Cierpienie twoje przemienie.

Tu król uniósł się na poduszkach, zwracając się ku dworzanom.

— Słuchajcie! — zawołał groźnie — biedny mój syn utracił zmysły chwilowo. Choroba jego spowodowana przeciążeniem nauką; od dziś nakazuje wyrzucić wszystkie jego książki. Swoboda gry i zabawy na świeżem powietrzu przez dzień cały, oto jego nauka, rozumiecie?

Tu król uniósł się jeszcze bardziej na poduszkach, wołając:

— Lubo szalony, jest moim synem, a waszym królem w przyszłości. Czy zdrow, czy chory, panować będzie. Ja tak chcę, tak nakazuje! Dziś jeszcze zgodnie z królewskim naszym dawnym zwyczajem, książę ma zostać obwołany królem. Milordzie Hartford, proszę ogłosić wszystkim o mojej woli.

Lord Hartford przykleknął na jedno kolano przed królem.

— Wasza Królewska Mość — odrzekł — raczył zapomnieć, iż książę Norfolk uwięziony, a więc nie możemy bez niego...

— Zamilcz! — przerwał król gniewnie. — Nie wspominaj tego przekłętę nazwiska. Obejdzimy się bez tego zdrajcy. Mianuję innego marszałka dworu. Spiesz do parlamentu z rozkazem, aby dziś jeszcze skazano na śmierć Norfolk!

— Rozkaz królewski jest dla nas prawem — odparł lord Hartford.

— Ucałuj mnie, synu mój — wyszeptał król tkliwie — tak... silniej, goręcej. Czego drżysz cały. Niema w całym świecie skarbu droższego dla mnie nad ciebie!

— Jakżeś dla mnie łaskaw, mój królu — Tom odrzekł. — Niestety jednak, żal mi bardzo tego księcia, który dziś jeszcze ma zginąć!...

(Ciąg dalszy nastąpi).

Krótkie wiadomości.

— Rząd turecki opracowuje obecnie projekt ustawy przeciwko małżeństwom turków z cudzoziemkami.

Każdy turek, który ożeni się z cudzoziemką ma być usuwany ze stanowisk i traci prawo do emerytury. Według informacji dzienników tureckich prawo to ma nawet działać wstecz to znaczy turcy już ożenieni z cudzoziemkami będą usuwani z posad.

— Donoszą z Rzymu, że w pewnej wiosce, w pobliżu Florencji, jakiś osobnik, znany ze swych przekonań komunistycznych, zabił strzałami z rewolweru dwóch faszystów i umknął przed pościgiem.

— Rząd japoński przesłał Czang-Tso-Linowi i rządowi nankińskiemu memorandum, podkreślając z naciskiem konieczność utrzymania ładu i spokoju w Mandżurji i uprzedzając, że możliwym jest iż Japonja zostanie zmuszona do poczynienia kroków, któreby przeszkodziły rozszerzeniu się niepokoju na obszar Mandżurji. Memorandum stwierdza ścisłą neutralność Japonji i wyraża nadzieję, że wojna domowa w Chinach niebawem się zakończy.

— Miasteczko Sassowo w gubernji kazańskiej, które liczy około 10.000 mieszkańców nawiedzono zostało przez straszny pożar. Pastwą płomieni padło 600 dnmów. 8000 osób zostało bez dachu nad głową.

— Opublikowany został rozkaz rewolucyjnej rady wojskowej o obowiązkowej nauce języka polskiego dla wszystkich oficerów armji czerwonej pełniących służbę na Ukrainie i Białej Rusi.

— Król Afganistanu Amanullah, po rewji sowieckiej floty czarnomorskiej w Sebastopolu wsiadł dn. 18 bm. na okręt turecki i pojechał do Konstantynopola.

— Dnia 18 bm. zmarł w Wiedniu były austriacko-węgierski minister wojny gen. von Auffenberg.

— Z szeregu okolic Francji donoszą o nowej fali chłodu. W okolicach Tour i Chelon nad Marndą przeszły grady przyczem temperatura obniżyła się do zera. W Alpach francuskich w pobliżu Annecy spadły śniegi.

— Jak donoszą, statek „Italia“ przeleciał nad krajem Lenina. Powrót oczekiwany w czwartek. Podczas przelotu nad ziemią Franciszka Józefa generał Nobile rzucił flagę wenecjańską dla uczczenia Quisiny, zmarłego tam członka ekspedycji Carneggiego w r. 1909.

— W ciągu ostatnich dni ulice Mińska przypominają czasy wielkiej wojny. Od nocy przed piekarniami tworzą się długie kolejki ludności, w oczekiwaniu na chleb, który wydawany jest popół kil. na osobę. Powszechnie utrzymują, że zły stan aprowizacji Mińska wywołany został wskutek nieodpowiednich instytucji rządowych które mając w swem rozporządzeniu olbrzymie zapasy zboża spowodowały jednak głód w Mińsku

— Premier litewski Waldemars przybył do Londynu i oświadczył w wywiadzie, że sprawa wileńska musi być załatwiona w porozumieniu z Niemcami i Rosją!

— Wychodzący w Bydgoszczy dziennik „Deutsche Rundschau“ został w sobotę skonfiskowany ponieważ wiadomość o zburzeniu wieży Biarmarka podało w formie zbyt jaskrawej z obwódką żałobną.

Komisja regulaminowa postanowiła zawiesić postępowanie śledcze przeciw postom Szcypiorskiemu i Pająkowi z P. P. S. Sprawy komunizującego posta Baczyńskiego referował pos. Płużak (PPS.) Głosowanie nad wydaniem Baczyńskiego ujawniło równą ilość głosów za i przeciw wydaniu.

— Sprawa przywozu drzewa sowieckiego do Gdańska przybrała konkretne formy. Senator gdański Jęwelowski omówił w ostatnich dniach z przedstawicielem rządu litewskiego możliwości tranzytu przez Litwę do Gdańska drzewa rosyjskiego.

Do laski marszałkowskiej wniesiony został projekt „Stronnictwa Chłopskiego“ o zamianie nazwisk „hanbiących“, projekt przewiduje szybszą, niż dotąd procedurę zamiany źle brzmiących nazwisk na inne.

W Warszawie rozporządzeniem władz rozwiązany został zarząd Kasy Chorych. Kiero-

wnikiem Kasy tymczasowo został dr. Giebartowski.

Konflikt, jaki powstał na posiedzeniu komisji, mającej rozstrzygnąć kwestję dekretów, nie został dotąd rozstrzygnięty. Odbyła się wprawdzie konferencja marszałka Sejmu z wicepremierem Bartlem, jednakże decyzja powzięta zostanie dopiero na posiedzeniu w tygodniu przyszłym.

Władze policyjne czynią energiczne poszukiwania za zbiegłym posłem komunistycznym Socnackim, wydanym przez Sejm Władzom sądowym.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej pracuje nad projektem ustawy o utworzeniu izb pracy najmniej.

Marszałek Piłsudski zdecydował się spędzić 2 miesięczny urlop w Rabce.

Województwo Śląskie, które uchwaliło zakupić dwa morskie okręty handlowe po 5 tysięcy tonn, wyznaczyło pierwszą ratę na ten cel. Suma ta wynosi 650,000 złotych i niebawem zostanie wypłacona Żegludze Polskiej.

Minister Kwiatkowski wystosował do województwa Śląskiego list, wyrażający podziękowanie za ten obywatelski czyn.

Komunikat Oddziału kontroli skarbowej w Wąbrzeźnie o zakazie uprawy tytoniu.

Obwieszczenie

o zakazie uprawy tytoniu dla własnego użytku.

Na podstawie ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 409) o monopolu tytoniowym i rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 132 z r. 1928) w sprawie uprawy tytoniu w roku 1928 obwieszcza się co następuje:

I. Tytoń uprawiać można jedynie dla Monopoli Tytoniowej za zezwoleniem Dyrekcji Polskiego Monopoli Tytoniowego w okręgach i na warunkach, ustalonych rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 132 z r. 1928) w sprawie uprawy tytoniu w r. 1928.

II. Uprawa tytoniu dla własnego użytku jest bezwarunkowo na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zabroniona.

III. Winni niedozwolonej uprawy tytoniu ulegają w myśl art. 57 ustawy skarbowej karnej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) karze pieniężnej w wysokości 20 zł. za każdy metr kwadratowy przetrzeń gruntu, uprawionej bez upoważnienia.

Tytoń bezprawnie zasadzony, lub posiany ulega zniszczeniu.

Tym samym karom ulega również pielęgnowanie roślin tytoniowej, która wyrosła choć jej nie posiano, ani też nie posadzono.

Nie ulega ukaraniu ten, kto zniszczył rośliny tytoniowe, zanim władza dowiedziała się o ich uprawie.

Warszawa, dnia 12 kwietnia 1928 r.
Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego.
Szamooki, kierownik oddziału.

Oczy redakcji naszej Poli Negri nie są tak piękne jak nalepki Młodzieży Żeńskiej na „Święto Druchen“.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 23 maja

— **Osobiste.** Ksiądz proboszcz Dr. Łęgowski z Rzymu zasyła wydawcy „Głosu Wąbrzeskiego“ oraz jego Czytelnikom serdeczne pozdrowienia. Ksiądz Dr. Łęgowski ma wiele ciekawych wiadomości i sporo wrażeń, z którymi w krótkim czasie podzieli się z Czytelnikami „Głosu Wąbrzeskiego“.

— **Sprawa pożyczek dla rzemiosła.** Do Powiatowej Kasy Oszczędności w Wąbrzeźnie, wpłynęło sporo wniosków o pożyczkę na łączną sumę 400 tysięcy złotych. Z tego powodu, że Powiatowa Kasa Oszczędności otrzymała tylko 60 tysięcy złotych, nie mogła wszystkim wnioskodawcom udzielić pożyczki. Z tej przyczyny muszą wyrozumieć ci, którzy pożyczki nie otrzymali.

— **Sprzedaj nalepek.** Począwszy od dnia dzisiejszego druchny stowarzyszenia młodzieży żeńskiej chodzą po domach celem rozprzedaży nalepek na „Święto druchen“. Na żądanie wy-

legitymują się poświadczeniem podpisanem przez zarząd stowarzyszenia. Usilnie prosimy, przysłużyć się dobrej sprawie datkiem pieniężnym i nie wymawiać się, że ciężkie czasy.

Z NASZEJ DZIELNICY

— **Książki.** (Zabawa) Tow. Powstańców i Wojaków w Książkach urządziło w święto Zielonych Świątek zabawę wiosenną w ogrodzie pana Deutschmana. Podczas zabawy urozmaicenia. Koncertować będzie orkiestra wojskowa. Wieczorem na sali przedstawienie amatorskie; po przedstawieniu zabawa taneczna na sali.

— **Toxew.** (Ofiara zdegnerowanego opryska). W ub. piątek w godzinach popołudniowych pewien zdemoralizowany opryszek uprowadził z domu 12-letnią, mało rozwiniętą umysłowo dziewczynkę, córkę obywatela tut. p. B. którą uwiódł. Widziano go na tczewskich polach, gdzie jakoby przemocował u jakiegoś gospodarza. W dniu następnym zauważono go w rowie ze swoją ofiarą, jednak zdołał zbiec. Dziewczę ogprowadzone do domu.

Z CAŁEJ POLSKI

— **Olkusz.** (Bluznierca chciał sam sobie wymierzyć sprawiedliwość.) W Olkuszu podczas nabożeństwa majowego niejaki Żurek znajdował się w stanie nietrzeźwym i bluźnił przeciwko religii, wskutek czego aresztowano go. Odstawiony do posterunku — Żurek zażądał aby osadzono go w areszcie. Po pewnym czasie jeden z przechodniów doniósł, że w oknie aresztu wisi jakiś człowiek. Dyżurny policjant udał się natychmiast do celi, gdzie zastał Żurka powieszzonego na własnej bieliźnie. Wisielca zdołano odciąć i przywrócić do życia.

— **Nowy Sącz.** (Mężowska mściwość dużo złego może.) Onegdaj policja warszawska otrzymała telegram z Nowego Sącza, zawiadamiający, iż pociągiem krakowskim jedzie do Warszawy niejaka Marja Legendziewicz, rzekomo szpieg sowiecki. Policja warszawska niezwłocznie obstawiała wszystkie wyjścia z dworca i przystąpiła do rewizji pociągu krakowskiego. Istotnie w jednym z wagonów zastano Legendziewicz, której towarzyszyło czworo dzieci. Jak śledztwo ustaliło Legendziewiczowa jest żoną funkcjonariusza straży celnej w Nowym Sączu. Zabrała ona dzieci i uciekła od męża, który ją tyranizował i na dowód pokazała posiniaczone ręce. Legendziewiczową natychmiast zwolniono, zaś mąż jej będzie pociągnięty do odpowiedzialności za wprowadzenie w błąd policji.

Z ostatniej chwili

W Hamburgu nastąpił straszny wybuch fosgenu, używany w czasie wojny do wypełniania granatów gazowych. Skutki katastrofy są straszne 80 zatrutych jest niemal śmiertelnie, z których już 11 zmarło. We wszystkich mleczarniach i gospodarstwach zarekwirovano wszystkie mleko dla ratowania zatrutych.

Dziś (godzina 12,30 południe) przeszła nad Wąbrzeźnem i okolicę burza z grzmotem.

Straszna katastrofa.

Z Teheranu donoszą o strasznej katastrofie okrętowej, jaka zdarzyła się w perskiej zatoce. Parowiec zderzył się w nocy z zagłowym okrętem, mającym na pokładzie licznych pielgrzymów, przeważnie kobiety. Skutki zderzenia były fatalne. Parowiec uderzwszy dziobem w bok żeglowca, spowodował jego zatonięcie w przeciągu kilka minut. Na pokładzie nieszczęsnego statku rozegrały się w tym krótkim czasie straszliwe sceny. Z załogi i pasażerów uratowano tylko cztery osoby. Reszta tj. 70 osób zatonęła.

Już nadszedł czas...

do odnowienia przedpłaty na miesiąc czerwiec Kto nie jest jeszcze abonentem „Głosu Wąbrzeskiego“ niech go sobie natychmiast zapisze! Głos Wąbrzeski przyniesie w krótkim czasie bardzo wiele ciekawych wiadomości z kraju i ze świata. Przedpłatę na „Głos Wąbrzeski“ przyjmują urzędy pocztowe i wszyscy listonosze do 25. b. m. Im prędzej zapiszesz sobie „Głos Wąbrzeski“ tem lepiej!

RUCH W TOWARZYSTWACH.

— **Wąbrzeźno.** Bacność Stowarzyszenie Kat. Młodzieży Żeńskiej w Wąbrzeźnie. Dziś po majowym nabożeństwie odbędzie się lekcja śpiewu. O punktualne przybycie wszystkich druchen prosimy. Z a r z a d.

— **Zielon.** Zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w drugie święto Ziel. Świąt o godz. 4 po poł. na sali p. Sroki. Zarząd.

Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego“ (B. Szczuka Wąbrzeźno. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Szczuka Wąbrzeźno. Za dział ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Nowo założony

oddział w Toruniu

przy Staromiejskim Rynku 29

pod firmą

K. Jarociński

Hurtownia Bławatów Poznań

Poznań - Gniezno - Toruń

Poleca

Materiały wełniane na suknie, płaszcze, kostjomy, oraz ubrania męskie.
Dalej wszelkie towary bawełniane, muśliny, satyny, perkale, popeliny, woale, płótna,
inletry, drelichy, stołowe, koldry watawane, firany kapy
Bogato zaopatrzony skład towarów krótkich, fartuchów, towarów dzianych,
bielizny damskiej i męskiej.

PARASOLE

PARASOLE

Wszelkie towary firm renomowanych krajowych jak i zagranicznych.

Szan. Publiczność uprzejmie uprasza się o łask. zwiedzenie mego Oddziału w Toruniu bez przymusu kupna.

Ceny bardzo umiarkowane, lecz ściśle stałe.

Okazja do wygrania!

Stow. Urzędników W. R. Dyrekcji Lasów Państw. w Toruniu
urządza

Wielką loterję fantową

na cele budowy domu mieszkalnego dla urzęd. państw.

Wygrać można cenne przedmioty
o wartości kilku tys. zł mianowicie

fortepian „Sommerfelda”, pokój sypialny, motocykl, Dryling
(Nowotnego z automatycz. wizjerem), maszynę do szycia,
„Singera”, radioaparat 4 lampkowy z głośnikiem, dubeltówkę,
rower, aparat fotogr. „Zeisa”, serwis porcelanowy 12 osobowy
oraz dalszych 990 cennych nagród w przedmiotach wartość.

Cena losu wynosi tylko 1 złoty.

Każdą ilość losów można nabyć w ekspedycji „Głosu Wąbrze-
skiego, wzgl. u członka Komitetu p. Szczepanowskiego w To-
runiu, ul. Pod Krzywą Wieżą nr. 14.

Ciągnięcie odbędzie się 18 lipca 1928 r.

Przetarg przymusowy

Dnia 25 maja 1928 r. o godz. 10-iej
przed poł. sprzedawać będę najwięcej da-
jącemu za natychmiastową zapłatę gotów-
ką u p. Franciszka Barana w Uciążu

buhaja pół roczn.

Głowczewski, komornik sądowy Wąbrzeźno.

R. WOJTECKI

Wytwórnia aparatów i części radjotechn
nagrodzona na wystawie w Poznaniu **SREBRNYM**
WIELKIM MEDALEM

POLECA

odbiorniki 1-6 lamp. wykon. przez pierwszorzędn.
fachowców z głośną i czystą audycją,
słuchawki od 12,50 zł pocz.
kondensat. obrot. od 6 zł pocz.
głośniki, dobre od 36 zł 20 proc. pod.
akumulatory, bat. anod., skale zwykłe i mikrometr.
oraz wszystkie części do budowy aparatów naj-
lepszej jakości, po cenach niskich.

14 małych

GESI

sprzeda

OTTO SELING
Wybudow. Wąbrzeźno

Piegi

złote plamy
opaleniznę
usuwa
pod gwarancją aptekarza
Jana Gadobuscha

AXELA krem od piegów
1/2 słoika 2,50 zł 1/1 sł.
4,50 zł do tego mydło
AXELA 1 kaw. 1,25 zł,
3 kaw. 3.50 zł,

Do nabycia w następują-
cych drogerjach
i aptekach:

L. Donat Nast. Wąbrzeźno Rynek 2
R. Głowacki „ „
W. Kornaszowski „ „
Dr. J. Piotrowski Apteka p. Orłem
H. Sell ul. Kolejowa

Kino-Teatr

Wielki superszlagier, który zachwyca
cały świat!

KURJER CARSKI

Monumentalne arcydzieło wytwórni
franc. „Films de France“ w Paryżu
w 2 serjach 20 aktach.

Film niniejszy odzwierciedla straszne
stosunki panujące na Syberji i na
dworze rosyjskim.

W rolach głównych niezrównani:
IW. MOZŻUCHIN, E. GAJDARÓW
i uroczą NATALJA KOWANKO

Wyświetlanie:

I. serja w czwartek i piątek 24 i 25 bm.
II. serja w II. i III. święto 28 i 29 bm.

ST. PISZCZ

obrońca i zastępca procesowy
Wolności 55 Wąbrzeźno obok starostwa
TELEFON 74

Mając za sobą kilkoletnią prakty-
kę, załatwiam oprócz spraw zakresu
sądownictwa, również sprawy z dzie-
dziny władz policyjno-administracyjnych.

Uwagze Szan. Czytelników!

Radzimy w interesie własnym i naszych Czy-
telników przed kupnem radjo, rowerów, maszyn
do szycia, gramofonów i płyt, zegarów i wiele
innych niezbędnych przedmiotów w każdym
domu, zaopatrzyć się w najnowszy cennik ilustro-
wany firmy

M. OKOŃ, WARSZAWA
Zielna 11 Tel. 121-66

Zwracać się listownie bezpośrednio do po-
wyższej firmy w Warszawie, która wysyła cen-
niki ze szczegółami sprzedaży na warunkach
niezwykle dogodnych bezpłatnie.

JAJA

masło i drób kupuje stale
w każdej ilości
po najwyższych cenach dzienn.
Największy dom eksportowy tej branży
na Pomorzu

Tel. 174 **E. Goetz** Wąbrzeźno-Pom

bubin niebieski groch zielony

Folgera
SPRZEDAJE
Majętn. Niedźwiedz
p. Wąbrzeźno

Sprzedam lub zamienię
w Grudziądzu lub w
Wąbrzeźnie zaraz

3 piętrowy dom

z 12 mieszkaniami
włącznie z przylegającym
pół morgowym polem

Franciszek Noga
Świecie n/w
ul. Klasztorna 12.

Dobrze utrzymany
dokart

do sprzedania
Wiadom. Markuszewski
Rynek

Pokój

umeblowany z utrzy-
maniem lub bez
do wynajęcia
ul. Wolności 43.

Władysław Kujawa Wąbrzeźno

WYKONUJE

Instalacje elektryczne
dla światła i siły -
Naprawy przeżytych
instalacyj - Naprawy
motorów i dynamo-
maszyn - Naprawy
akumulatorów - Za-
kładanie dzwonków
bezpieczeństwa prze-
ciw włamaniu i kra-
dzieży - Gromochro-
ny i domowe telefony

Kosztorysy i ekspertyzy
bezpłatnie

76 morgowe gospodarstwo

z żywym i martwym
inwentarzem
z powodu starości na
sprzedaż za cenę
32 tysięcy złotych
Jakób Reule
Małe Pułkowo

Lody

śmietankowe,
dziennie raki,
rakową zupę
także poza dom
porcja 1,50 zł.
Hotel pod Białym Orłem

sytuacji¹⁾ tworzył piskliwy, perliczy²⁾ głos anioła, który od początku przedstawienia w równych odstępach wyśpiewy-
z za pieca: Gloria! Gloria in excelsis Deo!³⁾

I znowu:

Gloria! Gloria in excelsis Deo!

— Co do djabła, ten ani na chwilę nie stracił rezonu⁴⁾; ale, stanąwszy przed królem Herodem, uderzył w podłogę wielkim czarnym drągiem i brzęknąwszy łańcuchem zaryczał „Zaklinam cię, przeklinam cię przez ten kij dębowy!“..

Na widzach zrobiło to piorunujący efekt⁵⁾ a monarsze przywróciło straconą równowagę umysłu. Ponieważ zaś Józka, pokojówka i młodsza z drugiego piętra odciągnęły tymczasem Urbanową na stronę, przedstawienie odbyło się szczęśliwie, aż do tej stanowczej chwili, kiedy król, święty kosą śmierci, opuszcza na ramię ukoronowaną głowę, a djabł nadziewa go na widły, mówiąc:

„Królu Herodzie! Za twe zhytki
Pójdź do piekła, boś ty brzydki!“

Od owej szopki to i owo zmieniło się u nas.

Garnki wprawdzie po dawnemu się tłukły, ale o „państwu Asnyk“ nie było tak często mowy. Zato czas zaczął się liczyć w naszej kuchni od całkiem nowej ery.

— O la Boga — mówiła teraz Urbanowa — a toć ja ten garnek kupiłam w tydzień potem, jak Jasiek był królem. A on już ciecie, choroba!

Albo też:

— Ale gdzie zaś, panienko! Przecie my ten sążeń drzewa zaczęli akurat trzy dni przed tem, nim Jasiek był królem!

A mówiła to z taką powagą, z takim przekonaniem, jakby królestwo Jaśka było spełnionym faktem⁶⁾ politycznym i dało się w ściśle oznaczonych granicach na karcie geograficznej wykazać. Zaczęła też w tym czasie przebąkiwać, że musi Jaśka od Pośpieszyńskiego odebrać, bo „co mu ta po siewstwie⁷⁾“.

¹⁾ sytuacja (z łac.) — położenie, stan rzeczy, stan akcji dramatycznej; ²⁾ perliczy, piskliwy (od perlica, perliczka a kura afrykańska); ³⁾ Chwaja Panu na wysokościach! (łac.); ⁴⁾ rezon (z franc.) — rozum, rozsądek; — tu pewność siebie, przytomność umysłu; ⁵⁾ efekt (z łac.) wrażenie; ⁶⁾ fakt — wypadek, zdarzenie; ⁷⁾ siewc, szewiec, sewiec, a szwec (gwar. lud.) — szewc; siewstwo (gwar.) — szewstwo.

Jeszcze i w tem zaszła zmiana, że Urbanowa nie myła teraz króla Heroda sama, ale szturchnąwszy go na powitanie, nalewała wodę, dawała mu mydło do ręki i kazała samemu sobie kosierować¹⁾ — jak mówiła — uszy, twarz, szyję i głowę tylko stojąc nad niem, pilnowała, żeby to zrobił „dokumentnie”²⁾ Czesania przecież nie wyrzekała się jeszcze.

Mniej się jej także i ręce jakoś trzęsły. Do dawniej już uprzywilejowanej pod tym względem soboty przybyła teraz i niedziela jeszcze.

W niedzielę po południu, uprzątnąwszy kuchnię, otwierała Urbanowa swój wysoki kufer i wydobywszy z niego monarszą Jaśka purpurę, tudzież koronę z pozłotka³⁾, kładła je na swoim łożku i przypatrywała im się długo z uśmiechem na zwiędłych ustach, kiwając głową i ocierając oczy świeżo wypranym fartuchem.

Jeśli chłopak przybył do matki, to go prosiła:

— Mój Jasiek! Mój złocisty! Zawdziejno⁴⁾ na siebie ten ornat i koronę!... Niech ja się ciebie napatrzę! Niech ja się nacieszę!

Jasiek się wzdragał, ale zwykle kończyło się na tem, że „zawdziewał“, co matka chciała, a stara uderzała z kłaskiem w dłonie, wołając:

— Istny król! Na króla się rodził! Żeby tak zdrowa była, jak na króla! Przypatrzcie się moi ludzie... Istny król!...

Był to wszakże ciągle jeszcze ten sam czarniawy chudy, ospowaty drażal, tylko że purpura coraz krótszą na niego się stawiała.

Czasem też recytował⁵⁾ swoją rolę. Słuchałam go z zachwytem, a Urbanowa zalewała się łzami. Żaden, najgenjralniejszy nawet tragik⁶⁾ nie miał tak wzruszonych słuchaczy.

¹⁾ kosierować (forma gwarowa od koszerować) — (u Żydów) oczyszczać pokarmy wedle przepisów religijnych Talmudu; tu czasownik ten użyto w znaczeniu żartobliwym; myć, szorować do czysta. Koszer (hebrajsk. kaszer — być właściwym stosownym) — zachowywanie przepisanej przez Talmud czystości w jedzeniu; ²⁾ dokładnie, gruntownie; ³⁾ pozłotek — papier złotony; ⁴⁾ zawdziewać (gw. lud. — wkładać; ⁵⁾ recytować (z łac.) — wypowiadać płynnie z pamięci wygłaszać dobitnie; ⁶⁾ aktor grywający w tragedjach.

W trzy lata coś potem — podlotkiem¹⁾ już byłam — przyniósł ktoś wiadomość, że Urbanowa dogorywa w bliskiej suterynie. Jak stałam tak zbiegłam po schodach. Oddawna już wprawdzie stara pijaczka nie służyła u nas, ale zawsze bardzo ją lubiłam.

Kiedym weszła, nie widziałam nic zrazu w tej wilgotnej, dusznej izbie, bo pod pułapem błąkały się dymy ze spalonego świeżo przez kumoszki „ziela“. W pośrodku stała kupka kobiet, gwarząc półgłosem o różnych rodzajach śmierci, na wysoko zasłanem kraciatą pierzyną łożku, leżała stara Urbanowa. Twarz jej zasła już cieniem śmierci; nikły oddech ledwo piersi jej poruszał, oczy tylko z wyrazem błogości i zachwyty wzniesione były do góry.

Lewa jej ręka przytrzymywała zapaloną gromnicę, prawa leżała na ramieniu Jaśka, który, wstrząsany głuchem łkaniem, z twarzą ukrytą w matczynej pierzynie, klekzał przy łożku w królewskiej purpurze i złotej koronie nagłowie.

Z pod purpury ukazywały się oddawna widać nie łątane przez matkę, stare, spłowiałe spodnie i trepy na bosych, wychudzonych nogach.

¹⁾ podlotek — pisklą ptaka, wylatujące już z gniazda; tu — w znaczeniu przenośnym, dziewczyna dorastająca.

KONIEC.